

1849 október 6 — 1956 október 6

Exhumálták a bitón kivégzett öt forradalmár tábornok csont-maradványait

— Folyik az azonosítási eljárás —

(Folytatás az 1-ső oldalról.)

felel a történelmi adatoknak, mert Damjanich és Vécsey holttesteit a kivégzés éjszakáján elszállították. A hetedik, vagyis az attól számított harmadik bitón alatt talált csontváz csak Aulich Lajosé lehet. Erre, hogy a bitókat a kivégzés után este lefűrészték és a tábornokok holttesteivel egyaránt földelték el az akasztófa tövében. Három bitó oszlopot megtaláltak, sőt az egyiknek támaszó ékét is. Vécsey bitójában még a kampósszeg is benne volt.

A további kutatások eredményeként különböző csontmaradványokat fedeztek fel. Ezekről feltételezték, hogy Nagy Sándor, Knézh Károly, Török Ignác és Pöllenberg Ernő csontjai.

A 24 év előtt feltárt leletek veszélybe kerültek. Annak idején ugyanis a királyi Románia hadsága elrendelte a csontmaradványok elföldelését. A kutatók ezért a felszínre került, történelmi szempontból rendkívül értékes leleteket, az aradi felső-temető 24. számú sírboltjába helyezték el és befalazták. Ott pihentek a tábornokok csontjai újabb évtizedekig.

A Felső-temetőben...

1956 szeptember 5-én egy gyönyörű napsütéses reggelen kis csoport gyűlést tartott a Felső-temető 24. számú sírboltja előtt. Zala Béla, a tartományi múzeum igazgatója, Gluck Jenő és Dörner Egon főmuzeológusok, dr. Szendrői László orvos, Baranyi Ferenc restaurátor, fényképező és a múzeum technikai munkaközösségének tagjai. Megjelentek még Pataki Sándor festőművész, Barthel Ernő kőfaragó, Hujer Pál szobrász — az 1932-es ásatások élő tanúi. A 24. sírbolt előtt aranyozott felirat: Leszkel család sírboltja.

Reggel 9 óra 30 perckor csikorogva nyílt ki a sírbolt elrozsdásodott vasajtaja. Megilletődve lépeztünk a poros, ködörmétekes lépcsőn. Szinte bűntől a csend.

Rég elkorhadt koszorúkat látnak és a szellőzeten lélegzik jellemző dohos szag csapja meg orrukat. Amint megszokjuk a félhomályt, körülnézünk a nyomokban feltűnő a baloldali részen egy hatalmas érc-koporsó, Vécsey Károly honvéd-tábornok koporsója. Ezt, amikor az O-temető 1916-ban megszünt, ide szállították, a forradalmi tábornok csontjait pedig a tartományi múzeumban őrzik.

A leleteket a baloldali legelső részkébe falazták be és a munkát annakidején Hujer Pál végezte. Gluck Jenő főmuzeológus, akinek jegyelve az azonosítási eljárásban mindenre kiterjed, megkérdezte Hujer Páltól: — Ráismer munkájára?

— Igen. Egyedül végeztem el.

— Kérem, hogy most bontsa ki a falat.

Előkerülnek a szerszámok s nyomokban felhangzik a falbontó kalapács csengő zaja. Feszülten figyelünk mi, a késői utódok, románok, magyarok, németek, akiknek már a szabadság jutott osztályrészül, a szabadság, amiért ék azon a kődös októberi reggel életüket áldozták.

Végelennnek látszó tíz perc telt el. Végre eltűnt az ereklékek, a külvilágító elővilágító fények.

— Nincs semmi baj! Az egyik láda teljes épségben! A csontok ott vannak! — állapították meg a bizottság tagjai.

Először medencecsontok, csigolyák, lábszárcsontok, koponyadarabok kerülnek napfényre. Az orvos megvizsgálja. Elég jó állapotban maradtak meg, — hangzott a szakértői vélemény.

Mindent gondosan dobozokba csomagoltak és így olták az egyre erősödő napsugaraktól.

Bitóják oszlopi kerülnék elő. Fekete korhadt darabok, rozsdamarta szeggek, amelyekkel a bitófa oszlopait megerősítették. Csontok és pénzdarabok között néhány fogat találtak. Teljes épségben egy nagy és rozsdamarta kampósszeg került elő, amelyre az áldozatot felakasztották. Újabb bitófa-csontok, majd kampósszeg.

Egy széttört bilincs elrozsdásodott darabját helyezik dobozba. Ezt valamelyik próbák üthette le az egyik tábornok kezéről vagy lábáról.

Multba tekintve, elmélázva állunk a bilincs darabja előtt. 107 éve a halálba indulók testéről ülték le a bilincset a hatalom bitólán, tizenkét évvel ezelőtt pedig a forradalmi hagyományokon nevelkedett nép önmaga törte össze bilincseit a szabadság hajnalán.

Pataki Sándor, Barthel Ernő és Hujer Pál megjegyzéknyibe, tollba mondják, hogy felismerik azokat a leleteket, amelyeket 1932-ben a Veszthelyen találtak.

Az utódok feladata

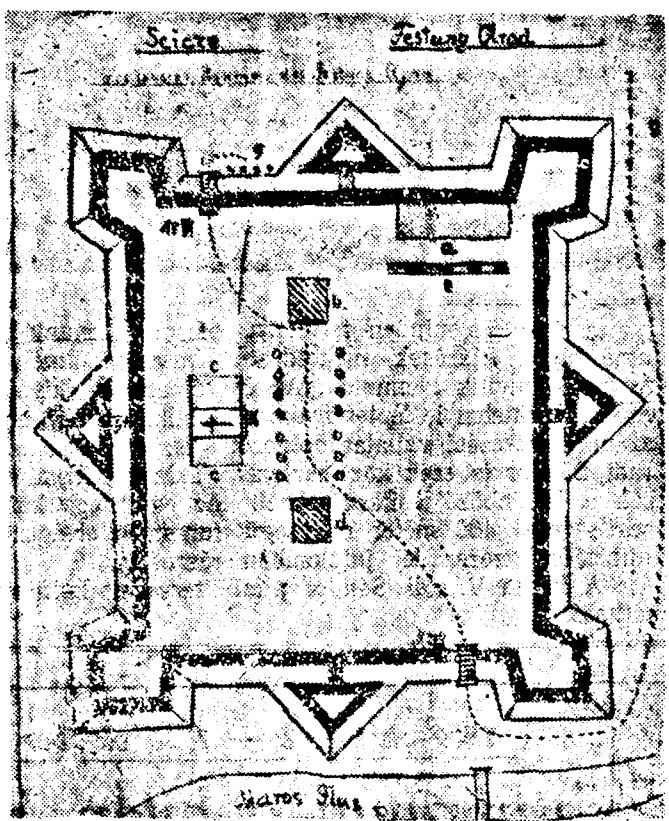
Tehát minden kisértet kizáróan megállapították, hogy az áru utáni ásatások a kivégzés színhelyén folytak. Ez az igazság, de a múzeum tudományos munkaközösségének véleménye szerint, az igazságot bizonyítani is kell. Tehát szeretnénk még hosszú ideig tartó azonosítási eljárásnak kell lennie, hogy az igazság bizonyítható legyen.

Függetlenül a leletektől, amelyeket a kivégzés valószínűleg színhelyén találtak, egykor leírások is bizonyították, hogy a dráma nem az emlékművel jelzett területen történt. Idézzünk csak Sulyánszky minorita lelkész (a kivégzés egyik szemtanúja) leírásából. E szerint az indulás a terparancsnokság épületének déli oldaláról történt. A vár 3-as kapuján keresztül a régi fahídig vezető utig haladtak, majd azután ráérték az Újradra vezető országútra, amely a Maros mellett visz rövid ideig.

Ezután hirtelen kanyar következik. Sulyánszky megemlíti, hogy a helyről már látták a bitókat a síkon állva. Ettől a helytől kétszáz lépésre van a feltárt terület, míg az emlékmű nyolcszáz lépésnyire. Ez a megállapítás Pataki Sándor festőművész érdeme, akinek nagy szerepe volt és még lesz az azonosítási eljárásban. Az obeliszk nyolcszáz méterre áll és körülbelül magasságát egy fahíd, amely elhárta a további kihalást. Tehát világos, hogy a szemtanú nem látta be azt a területet, amelyen később az emlékművet emelték.

Hamvai Odón A tizenhárom vöröslő című könyvében olvassuk azt az adatot, amelyet Osztrówszki volt nézők feladata, hogy amit száz századékosan valószínűnek látnak, azt minden kétséget kizáróan, megállapíthatóan történelmileg is bebizonyítsák. Ezután köteleességünk, hogy a legmeglehetőbb és végleges nyugvóhelyet biztosítsuk a forradalmi harc hősi tábornokai oly sokszor megbolygatott földi maradványainak. A múzeumban felfalaztatásban őrzük már régebben Vécsey Károly, Schweidel József és Lázár Vilmos csontjait. Most kerültek hozzájuk a bitóján kivégzett öt tábornok csontjainak valószínű maradványai. A végső nyugvóhely kijelölése a haladók és forradalmi hagyományok megbecsülése az utódok feladata.

Messer Sándor

nézők feladata, hogy amit száz századékosan valószínűnek látnak, azt minden kétséget kizáróan, megállapíthatóan történelmileg is bebizonyítsák. Ezután köteleességünk, hogy a legmeglehetőbb és végleges nyugvóhelyet biztosítsuk a forradalmi harc hősi tábornokai oly sokszor megbolygatott földi maradványainak. A múzeumban felfalaztatásban őrzük már régebben Vécsey Károly, Schweidel József és Lázár Vilmos csontjait. Most kerültek hozzájuk a bitóján kivégzett öt tábornok csontjainak valószínű maradványai. A végső nyugvóhely kijelölése a haladók és forradalmi hagyományok megbecsülése az utódok feladata.

Messer Sándor

Ma filmszínházainkban

Dózsa György október 6-ig: VOROS ES FEKETE (II. rész). Naponta 10 és 12 órakor matiné. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Nicolae Balcescu október 12-ig: A 300-as UGYCSOMO. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Herbak János október 6-ig: BOCSASS MEG. I. L. Caragiale október 6-ig: EGY NYARON AT TANCOLT. Ifjúsági október 6-ig: GANGA. Solidaritatea október 7-ig: UJ PART FELE. — Maxim Gorkij október 7-ig: BROV-KIN, A KOZLEGONY. Ilie Pintilie (Gradiste) CFR október 7-ig: CSILLAGOS SZARNYAK. Előadások: 5 és 7 órakor.

Időjárás

Október 6-án, szombaton változó felhőzet, helyi zivatarok várhatók. A hőmérséklet alig változik, napközben 16–20 fok között, éjszaka 8–12 fok között lesz. Mérsékelt szél. A következő két napon változó, idő várható, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Bartók Béla

Bartók Béla korunk egyik legnagyobb zeneköltője. Világviszonylatban is jól ismert alkotásai a magyar népzene csodás dallamainak sikerét jelentik. Jelenleg Budapesten emlékünnepélyt rendeznek, amelyen számos ország legkiemelkedőbb zeneszerzői és előadói vesznek részt. Országunk is képviselteti magát a budapesti emlékünnepélyen. Számlatlan újságok, kritikák beszámolóik közül újabb adalékokat a nagy zeneköltő életművéhez. Így kiegészítésként, az eddig napvilágot látott és a nagy művész életére és alkotására vonatkozó adatok bővítésére néhány adatot járulunk a nagy művész emlékének megőrzéséhez.

Bartók Béla nevével először a mai Nagyszentmiklóson találkoztunk. Az 1881. évi, 101. számú bejegyzés a születési anyakönyvbe (regiszter baptisurum) Bartók Béla születését örökíti meg. Bartók Béla, Viktor, János 1881 március 25-én született. Apja szuhatói Bartók Béla a Nákó-iskola igazgatója (mezőgazdasági iskola volt, megszűnt). Anyja Voit Paula. Születési helye Rács-Nagyszentmiklós, a jelenlegi Nagyszentmiklós. A keresztelő plébános rovatában dr. Kuhn Lajos nevét találjuk az anyakönyvben, tanúként pedig Schreyer Viktor ügyvéd és Bit-

rich Clementina szerepelnek. Az ügyvéd utóda ma is Nagyszentmiklóson élnek. Bartók Béla szülőházát ma márványtábla jelzi. A nagy zeneszerző aradi kapcsolatainak vizsgálataival is foglalkozunk. Városunkban még sokan őrzik emlékeztőlük Bartók Bélát és tisztelettel idézik emlékét. Ha igyekszünk összegyűjteni Bartók aradi vonatkozásait, arra a meglepetésre bukkanunk, amellyel a város lakossága munkálkodását kísérte. 1918-ban járt először Aradon. A város lakosságának gyűjtött magyar, román és szerb dalokat. A háború a kaszárnyákba rendelte a falvak fiataljait, ezért Bartók is kénytelen volt itt folytatni a gyűjtést. Egy alkalommal amint katonák között gyűjtött és jegyzett, egy köz-hadseregbeli ezredes megállapította, hogy ilyen „butaságokkal” nem lehet 1918-ban törődni. A művész, aki ekkor 37 éves volt, megmutatta a hadügyminisztérium megbízólevelét, mire az ezredes visszavonult. Ezt az anekdotászerű esetet Bartók

Bartók Béla Aradon

elmondta a kiváncsi aradi újságíróknak, amikor újra megfordult városunkban. Megjegyzendő, hogy a katonai gyűjtés nem Bartók eszméje volt. A hadügyminisztérium kérte fel a munkát elvégzésére. Az eredmény azonban azt mutatta, hogy a kaszárnyákban nem lehet jelentős anyagot gyűjteni. Egyébektől az időszak szerves része annak a 15 éves népdalgyűjtő vándorutnak, amelynek során Bartók többek között Arad környékét is bejárta. A nagy művész 1924 október 19-én érkezett ismét Aradra. Még aznap este hangversenyt adott a Kultúrpalotában. A hangversenyt már 1922-ben és 1923-ban is hirdették, azonban különböző beutazási akadályok miatt nem lehetett megtartani. Ebben az időben Bartók már a budapesti Zeneművészeti Főiskola tanára, világhírű komponista és előadóművész volt. Negyvenhárom éves, alacsony, sovány, arca fiatalos, a haja azonban főhéher. Két ékezte szemé Adyéhoz hasonló, így látta Bartókot az aradi közönség. A

szövegségbe tömörültek, amelyhez magyar katonai erők is csatlakoztak. 1939-ben azonban a szerbiai Rigó-mezőnél lezajlott véres ütközetben összeomlott az északkeleti ellenállás védelmi vonala. A XV. század elején a törökök portyái elérik az Aldunát, felidulják Havasalföldet, Erdélyben pedig Brassó, Hunyad, Temes vidékét. A rablójellegű hűbéri rendszert és katonai rémuralmat képviselő oszmán birodalom ugynevezett „szentháborúja” „a hitetlenek ellen” világhódító terveket tartak és már nemcsak a szomszéd államokat, hanem az egész társadalommal fejlettebb európai kultúrát fenyegette. Az előadói hiteles történelmi feljegyzésekből merített adatok alapján rajzolta meg Hunyadi János nagy-

gyar király udvari vitéze, Hunyadi János, akiben az izzó hazafiság s a szabadságért küzdő népek testvér-összetartozása s az emberiség nagy céljaitól való öneládozás gondolata forrott össze, ma is büszke jelképünk.

Hunyadi János Erdély déli részén és a Bánátban acélozott meg a harcok tüzeiben. Itt szervezte első csapatait, innen indult el legendás hősi tetteinek híre. Gyulafehérvár közelében, a Vaskapunál és a Ialomița partján viharoznak el azok a nagy és véres ütközetek, amelyek Európáért híressé lettek nevét.

Brassó szállította harcaikhoz a fegyvereket, Erdély, Bánát és a román fejedelemségek adják legkiválóbb harcosait.

Dolgozó népünk egy félvezérelt halála után úgy tisztelte emlékét, mint nagyszerű nőt, aki a közös célt egyesítette az együttélő népek erejét és nehéz időkben győzelemre vezette őket. Neve a közös munkában, közös harcokban összeforrt népek testvériségének zászlaja. A Hunyadi Jánosról szóló előadást a megjelent közönség hosszantartó, meleg tapsal köszönte meg.

N. L.

Pléiá

Szombat, október 6.

BUKAREST I. 6: A Scintea vezércikke. 6.15: Fuvószené. 7: Hírek. 7.15: Román népi táncok. 7.30: Reggeli hangverseny. 8.30: Központi sajtószemle. 9: Ionel Geanta hegedű. 10: Szovjet kóruszene. 10.20: Szimfonikus hangverseny. 11.15: Enek. 12.05: A népek zenéjéből. 12.35: Hangszerzene. 13: Hírek. 13.10: Déli hangverseny. 14.48: Román esztrád-musika. 15.30: Hírek. 15.35: Lucretia Ciobanu énekel. 15.55: Könyvzene. 16.30: Antonio Vivaldi. 17.15: Könyvzene. 17.30: Hírek. 17.45: Dalok. 18: Kívánság-hangverseny. 18.55: Hírek. 19: Esztrád-zene. 19.30: Rádióújság. 20.10: Táncczene. 21.15: Nemzetközi események krónikája. 21.30: Japán humor. 21.45: Román népzene. 22.15: A német zene hete. 23: Hírek, sport-hírek. 23.15: Táncczene.

BUKAREST II. 14.05: Szovjet népzene. 15: Hírek. 15.35: Könyvzene. 16: Hírek. 16.15: Moszkva beszé. 16.45: Román népzene. 17.30: Szimfonikus hangverseny. 18: Rádiókórus. 18.30: Kívánság-hangverseny. 19: Irók a mikrofon előtt. 19.15: Román népzene. 20: Falurádió. 21.15: Rímus és jökevű. 22: Hírek, sport-hírek. 22.25: A legismertebb román költők. 22.50: Szimfonikus hangverseny. 23.50: Táncczene.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9.10: Reggeli hangverseny. 10: Az aradi üzenet. Rádiójáték. 10.40: Balletezene. 11: Hírek. 11.10: Előjátékok és közlenek. 11.40: Zenekar. 12.10: Versek. 12.25: Zongoraművek. 13: Hírek. 13.10: Operettérszletek. 14: Falusi híradó. 14.15: Művészletek. 15.15: Könyv magyar muszika. 16: Hírek. 16.10: Kamarazene. 17: Kórusaink életéből. 17.20: Az építő kommunizmus nagy országában. 18: Hírek. 18.10: Szív küldi. 19.15: Uj népzenei felvételek. 20: Hangverseny Verdi operáiból. 20.52: Jökevűk, gyerekek! 21: Esti híradó. 21.20: Fáklyaláng. 23.30: Hírek. 24.25: Táncczene.

BUDAPEST (PETŐFI). 15: Ana Talmáceanu énekel. 15.10: Az opera mindenkié. 16.15: Verbunkosok, magyar nóták, csárdások. 17.10: Zenés hétvége. 18.25: A diplomácia történetéből. 18.45: Gogoly az orosz muzsikában. 19.20: Regényrészlet. 19.40: Táncczene. 20.20: Központi katalógus. 21: Szombat este Lisszabonban. 22: Képeslapokról — képek nélkül. 22.10: Romantikus francia operákból. 22.40: Sporthíradó. 23: Kedvelt melódiák.

D. Prodán akadémikus előadása Hunyadi Jánosról

David Prodán akadémikus, a kolozsvári egyetem történelem szakának tanára október 4-én a Kultúrpalota kistermében Hunyadi Jánosról, a törökverő hősről, a nagy államférfiről a felvilágosodott hadvezérről tartott magasszínvonalú és lebilincselően érdekes előadást. D. Prodán a tartományi múzeum vendégeként érkezett városunkba, az országos jellegű Hunyadi emlékünnepélyek megrendezése során. Előadásában méltatta a XV. századi európai történelem e legpozitívabb alakjának jelentőségét, a marxista-leninista történelemtudomány fényében értékelte tetteit és az európai népeket leigázó otomán hadak ellen vívott nagyjelentőségű harcait.

Hunyadi János halálának 500. évfordulójának alkalmából a román és a magyar nép, valamint a szomszédos népek is, amelyeknek a multban védelmezőjük volt, kegyelettel emlékeznek meg a nagy hősről.

D. Prodán rámutatott, hogy a román és a magyar csapatok már a XIV. század második felében is együtt harcoltak, amikor a török hatalom behatolt a Balkán félszigetre. Az északkeleti szláv államok és a román fejedelemségek törökellenes

szövetségbe tömörültek, amelyhez magyar katonai erők is csatlakoztak. 1939-ben azonban a szerbiai Rigó-mezőnél lezajlott véres ütközetben összeomlott az északkeleti ellenállás védelmi vonala.

A XV. század elején a törökök portyái elérik az Aldunát, felidulják Havasalföldet, Erdélyben pedig Brassó, Hunyad, Temes vidékét. A rablójellegű hűbéri rendszert és katonai rémuralmat képviselő oszmán birodalom ugynevezett „szentháborúja” „a hitetlenek ellen” világhódító terveket tartak és már nemcsak a szomszéd államokat, hanem az egész társadalommal fejlettebb európai kultúrát fenyegette.

Az előadói hiteles történelmi feljegyzésekből merített adatok alapján rajzolta meg Hunyadi János nagy-

gyar király udvari vitéze, Hunyadi János, akiben az izzó hazafiság s a szabadságért küzdő népek testvér-összetartozása s az emberiség nagy céljaitól való öneládozás gondolata forrott össze, ma is büszke jelképünk.

Hunyadi János Erdély déli részén és a Bánátban acélozott meg a harcok tüzeiben. Itt szervezte első csapatait, innen indult el legendás hősi tetteinek híre. Gyulafehérvár közelében, a Vaskapunál és a Ialomița partján viharoznak el azok a nagy és véres ütközetek, amelyek Európáért híressé lettek nevét.

Brassó szállította harcaikhoz a fegyvereket, Erdély, Bánát és a román fejedelemségek adják legkiválóbb harcosait.

Dolgozó népünk egy félvezérelt halála után úgy tisztelte emlékét, mint nagyszerű nőt, aki a közös célt egyesítette az együttélő népek erejét és nehéz időkben győzelemre vezette őket. Neve a közös munkában, közös harcokban összeforrt népek testvériségének zászlaja. A Hunyadi Jánosról szóló előadást a megjelent közönség hosszantartó, meleg tapsal köszönte meg.

Brassó szállította harcaikhoz a fegyvereket, Erdély, Bánát és a román fejedelemségek adják legkiválóbb harcosait.

Dolgozó népünk egy félvezérelt halála után úgy tisztelte emlékét, mint nagyszerű nőt, aki a közös célt egyesítette az együttélő népek erejét és nehéz időkben győzelemre vezette őket. Neve a közös munkában, közös harcokban összeforrt népek testvériségének zászlaja. A Hunyadi Jánosról szóló előadást a megjelent közönség hosszantartó, meleg tapsal köszönte meg.

A területi pártfelfutók tapasztalataiból

A mezőgazdaság szocialista átalakításáért

A második öt éves tervben pártunknak a mezőgazdaság szocialista átalakításával kapcsolatos legfontosabb feladatai közé tartozik a politikai és szervező-munka fokozása. Ez azért szükséges, hogy az egyenlő gazdaságok dolgozó parasztaik önkéntes elhatározásának szigorú tiszteletben tartásával, gyorsabb ütemben, újabb kollektív gazdaságokat és mezőgazdasági társulások létesítsünk. A meglévő kollektív gazdaságok és mezőgazdasági társulások erősítése és fejlesztése minden közéleti pártalapszervezet és nem utolsósorban a területi instruktorok elsőrendű feladata.

Rajonunk községeiben tevékenykedő területi instruktorok nagy többsége megértette, hogy nem szabad szem elől tévesztie a mezőgazdasági kooperatívizálásának kérdését sem. Itt van például Katona Ferenc területi instruktor. Ő már jó ideje Zimánd és Fakert községekben dolgozik.

Még az év elején történt, amikor Katona József újabb eredményekről adhatott számot a rajoni pártbizottságnak: elegendő kérvény érkezett be, tehát megalkulhatott újabb három mezőgazdasági társulás. Az ő munkaterületét képező valamennyi faluban fejlődik, erősödik a szocialista alakulat.

Kitáró munkájával tekintélyt szerzett a számos segítőitársat pedig azzal, hogy többeket bevont a munkába. A két községben és a hozzá tartozó falvakban kilenc pártalapszervezet működik. Ezeknek meg erősítése volt az első lépés a mezőgazdaság szocialista átalakításának meggyorsításában.

Mint területi instruktor, az alapszervezet megerősítését nemcsak abban látta, hogy egy-két tagjelölt vagy párttag felvételével tesz eleget feladatának. Megértette, hogy a számszerű növekedés a pártalapszervezet erősítésének csak egyik oldala. A Román Munkáspárt II. kongresszusán Katona Ferenc és az alapszervezetek bírói arra törekedtek, hogy fejlesszék a pártalapszervezetekben a belső pártdemokráciát, tudatosítsák a kommunizmusnak a szervezeti szabályzat fontosságát. Sok párttag csak ezután értette meg, hogy a mezőgazdaság szocialista átalakításáért vívott harcban nekik kell élniük, hiszen az ő meggyőző munkájukon múlik nagyrészt, hogy egyre több egyenlő gazdaság dolgozó paraszt szaki a régi életmóddal és kollektív gazdaságba, vagy pedig mezőgazdasági társulásba tömörül.

Vidican Moisés, Crisan Moisés és Bulzan Ioan fakerti kommunizmus kezdeményezésére megindult a mezőgazdasági társulás megalakításáért folyó munka. Az év elején, amikor megalakult a mezőgazdasági társulás, 17 egyenlő gazdaságok dolgozó paraszt családja összesen 75 hektár földdel lépett a pártmunka útjára. A területi instruktor fáradságtalan munkájának és a pártalapszervezet széleskörű tevékenységének tulajdonítható, hogy az év elején alakult mezőgazdasági társulás mind jobban fejlődik. Ez megmutatkozik abban is, hogy ma már több, mint negyven családra növekedett a társulás tagjainak száma.

Katona Ferenc területi instruktor munkamódszerét jellemzi, hogy az alapszervezeti bírókkal mindent megbeszél, mielőtt munkához látott. Nem ártotta olykor a tapasztaltabb elvtársak segítségét igénybe venni s ez odavezetett, hogy mind több sikert ért el munkájában. A fakerti mezőgazdasági társuláson kívül Zimándközségben és Szentlányfalván is megalakult egy-egy társulás, amelyek napról-napra fejlődnek, erősödnek.

A területi instruktorok eddigi tapasztalatai bebizonyították: ha kellő mértékben foglalkoznak a hatáskörükbe tartozó pártalapszervezetek irányításával, ha konkrétan segítik a bírókat a pártfeladatok teljesítésében, akkor az eredmény sem maradhat el. Ezt igazolja Lili Mihai területi instruktor tapasztalata is, aki Zádorlak községben tevékenykedik. Ő is csakugy, mint Katona Ferenc.

Javul a minőség

Az IOIL, a Pernyáva közelében lévő téglagyár dolgozói harcolnak a terv teljesítéséért, valamint a tervteljesítésért. A múlt évi globális tervet is 102,02 százalékkal teljesítették. Különösen Cimpeanu Iosif égető csoportja tűnt ki, amely nem ismert fáradságot a munkában.

Az utóbbi időben mind jobb eredmények születtek ebben a gyárban. A munkaközösség figyelemmel mindinkább a minőségre terjed ki. Ennek eredményeként csökkent a selejt. Ez első feléhez viszonyítva a selejt 15 százalékról 3 százalékra csökkent, ugyanakkor lerövidítették a szárítás idejét is. Ezidél husz nap volt szükséges egy sorozat megszáradtához, ma már 16 nap is elegendő.

renc, elsőrendű feladatának tekintik, hogy ne tévesse szem elől a mezőgazdaság szocialista átalakításának kérdését sem. A hatáskörébe tartozó pártalapszervezetekben a kommunizmus elhatározta, hogy a II. pártkongresszus utmutatása alapján fokozottabb mértékben végzik feladatukat. A kollektív gazdaság és a közéleti pártalapszervezet kommunizmus odaadó munkájának tulajdonítható, hogy ebben az évben Zádorlakon újabb mezőgazdasági társulás alakult. Ezenkívül mind több azoknak a száma, akik beléptek a kollektív gazdaságba, vagy jelenleg felvételüket kérik.

Lili Mihai területi instruktor irányításával Zádorlakon is jó munkát végeztek a kommunizmus. A községben jelenleg 70 százalékos a szocialista alakulat.

A jól dolgozó területi instruktorok közé sorolhatjuk Pásárica Nicolae, Vinga, Springfeld István Mácsa és Andó Antal Kisiratos községekben tevékenykedő elvtársakat is. Ezek a területi instruktorok is bebizonyították, hogy szeretettel és odaadással végzik a mezőgazdaság kooperatívizálásával kapcsolatosan reájuk háruló feladatokat.

Ugyancsak a tapasztalat bizonyította be azt is, hogy ahol a területi instruktor egyedül dolgozik, öntelt-szögről tesz tanúbizonyságot, ott az elbizakodottságot sikerelenség követi. Ez mutatkozik Stern Károly területi instruktor munkájában is. Stern elvtárs Világos községben és a hozzá tartozó Galsa faluban végzi feladatát. Kétségtelen, hogy itt is vannak eredmények a mezőgazdaság szocialista átalakítása terén, de korántsem kielégítő, ha figyelembe vesszük, hogy jelenleg csupán 15 százalékos a szocialista szektor. Vajon Világoson nincsenek meg a feltételek, hogy fokozzák a mezőgazdaság szocialista átalakítását? Itt is megvannak a feltételek, de hiányzik a kellő irányítás.

Stern elvtárs nem segíti meg a községi pártalapszervezetet, sem a néptanács végrehajtó bizottságát, hogy a párttagok, illetve a néptanácsi képviselők legyenek az első, akik kollektív gazdaságba, vagy pedig mezőgazdasági társulásba tömörülnek. Munkájában több ízben segítette Bone Ferenc elvtárs, a rajoni pártbizottság gazdasági osztályának vezetője, de ő mindig azt vá-

lasztotta, hogy „tudom én, hogyan kell dolgoznom”. Pedig ez irányú tevékenységben igen sok hiba mutatkozik és éppen ezért el kell fogadnia a tapasztaltabb elvtársak segítségét. Ha megemlítjük, hogy Világos községben egyes párttagokon kívül a néptanácsi képviselők és végrehajtó bizottsági tagok is passzív magatartást tanúsítanak a mezőgazdaság szocialista átalakításának kérdésével szemben, könnyen megértjük, hogyan dolgozott a területi instruktor.

Rivis Augustin például, a néptanács végrehajtó bizottságának alelnöke — noha több egyenlő gazdaság dolgozó parasztot meggyőzött a nagyszámú közös gazdaságok előnyéről és ő maga is megírta felvételét — amikor azonban a mezőgazdasági társulás megalakulásáról volt szó, visszavonta kérvényét. Hasonlóképpen járt el Cioban Dumitru képviselő is. Miután meggyőzte Grecu Stefan egyenlő gazdaságok dolgozó parasztot, hogy lépjen be a társulásba, ő maga visszavonta kérvényét. Rossz példát mutat Bincsi Sava párttag is, aki öt hektár földdel rendelkezik és mégsem nyújtotta be mindeztideig felvételi kérvényét sem a kollektív gazdaságba, sem a mezőgazdasági társulásba.

Ezek a példák is azt bizonyítják, hogy Stern Károly területi instruktor munkájában sokkal behatóbban kell foglalkoznia a mezőgazdaság kooperatívizálásának kérdésével. Magyarán: meg kell mutatni a néptanácsnak és a párttagoknak és a néptanácsi képviselőknek, hogy nekik kell példát mutatniuk, ami a kollektív gazdaságba, vagy pedig a mezőgazdasági társulásba való tömörülést illeti.

A II. pártkongresszus megjelölte azokat a feladatokat, amelyek a mezőgazdaság szocialista átalakításában dolgozó parasztaink előtt állnak. E feladatok gyakorlatba ültetése nagymértékben függ attól is, hogyan dolgoznak a területi instruktorok. Az ő feladatuk: egy irányítási és hatáskörökbe tartozó pártalapszervezetek és néptanácsok, hogy ezek az eddigig fokozottabb mértékben foglalkozzanak a mezőgazdaság szocialista átalakításának kérdésével. Tudatosítani kell az összes párttagokban és néptanácsi képviselőkben: ők legyenek az első, akik a pártmunka útjára lépnek.

Hegedűs István

LEVELEK A SZERKESZTŐSÉGHEZ

Jól dolgoznak

A hegyaljai villamosvasút műhelyeinek dolgozói a múlt hónapban lelkesedéssel dolgoztak a tervfeladatok teljesítéséért és a tervteljesítésért. A globális tervet sikerült 112 százalékkal teljesíteniük. A munkatermelékenységük ezidél 47 százalékkal növekedett az előirányzathoz viszonyítva. Különböző munkát végeztek tervben felül.

A legjobban dolgozók közé sorol-

hatjuk Oprin Sava esztergályost, Lupel Pavel kovácst, Cucu Ioan és Ionica Constantin lakatos és másokat, akik naponta teljesítik előirányzataikat.

IMSZ brigád alakult

Az aradi termelési kombinát fémipari osztályán az elmúlt napokban minőségi IMSZ-brigád alakult. A brigád a November 7. nevet kapta. A brigád tagjai Boca Ioan vezetésével most 30 Vesta-tűzhelyet készítettek,

Junius utoljára napjaiban „A felelősséget hiány — és következményei” címmel cikket közöltünk a szonnyai mezőgazdasági társulárról. Ismerlettük, hogy a társulás elnöke, Tóth János és a vezetőtánc több tagja elhanyagolta feladatának teljesítését, felületesen, felelősséget nélkül irányította a gazdaság munkáját s ennek következményeképpen a tagok megszegték a mintatáplaszabályzat előírásait.

A mintatáplaszabályzat megszegése természetesen elégedetlenséget, nézeteltérést idézett elő a tagok sorában. Nem egyszer megtörtént, hogy a tagosított terület elaprózása miatt a társulásnak hol az egyik, hol a másik tagja a megengedettnél hangosabb szavakban kifejezett követelésekkel állt az elnök, vagy a vezetőtánc valamely tagja elé.

Az említett hibákért és egyéb mulasztásokért, mint például a munka rossz megszervezéséért, az állóalapszervezet elhanyagolásáért meg bíráltuk a vezetőtáncot. A hibák súlyosságát mind a pártalapszervezet, mind pedig a társulás taggyűlésén elismerték. Megszüntetésükért konkrét határozatot hoztak, amelynek értelmében az elnököt és a vezetőtáncot három tagját lecserelelték. Helyükbe Domokos Bálintot, Cătană Alexandrut, Grosz Györgyöt és Cazan Ioant választották. Az elnöki tisztiséggel a régi vezetőtánc titkárárt, Volentir Simion elvtársat bízták meg.

A vezetőtáncs utonnan választott és régebbi tagjai mindent elkövetnek azért, hogy elvégezzék feladataikat. Hetenként tartanak gyűléseket. Megvitatták a gazdaság ügyes-bajos kérdéseit, ugyanakkor határozatot hoztak a munka megszervezésére, a terméshozam növelésére és más mezőgazdasági tennivalók elintézésére. Az utóbbi vezetőségi gyűlésen az őszi vetések alá szükséges területek kijelölésével foglalkoztak.

Az őszi vetések alá szükséges területek előkészítésével már hosszabb idő óta foglalkozik a vezetőtánc. Ezt a feladatot nem volt könnyű megoldani, mivel az elmúlt év őszen a tagosított terület elaprózta: keskeny sávokon vetettek búzát és kukoricát. A vezetőtáncnak a legnagyobb határozottsággal kellett foglalt állást, hogy a terület elaprózásának, ami egyben a mintatáplaszabály megszegését jelenti, véget kell vetni. Nehéz tudtak megállapodni azonban abban, hogy hol biztosítsanak megfelelő területet az őszi vetések alá, mert búzát, buza után nem akartak vet-

Új vezetőkkel — jobban megy a munka

ni. Ugy határoztak, hogy az idei őszi vetést megkezdik a tagosított terület egyik végén — anélkül, hogy figyelembe vennék az 1956-os növényeket — és a másik végéig folytatták. Ugyanakkor határozatot hoztak, hogy azokat a területeket, ahol az idén búzát termesztettek és ahová most őszi búzát vetnek, istállótrágyával erősítsék fel. A közgyűlés határozatának értelmében kötelezővé tették, hogy minden egyes tag a társulásba bevitt földjének megfelelően hektáronként két kosci istállótrágyát vigyen a közös területre. Még az őszi betakarítási munkák megkezdése előtt csaknem ezer kosci istállótrágyát hordtak ki, amit a GTA traktorainak segítségével elszáraztattak.

Az őszi betakarítási munkák megszervezése már sokkal könnyebb feladat volt a vezetőtáncnak. Amikor elérkezett a kukorica beérési ideje, a tagok valamennyien hozzáálltak a törséhez. A törsét ugyanazon a helyen végezték, ahol tavasszal kapálták. A pártalapszervezet és a vezetőtánc felhívta a tagok figyelmét és kérte őket arra, hogy minél rövidebb időn belül fejezzék be a későn beérő növények betakarítását és teljesítsék állam iránti kötelezettségüket. A törs már rég befejeződött s a kukoricakvóta nagyrészt is beadták. Hátra van még a cukorrépa szedése. A lemaradás itt nem a tagok hibája, hanem a cukorgyár vezetőségé, mivel eddig még nem adott utasítást a cukorrépa szedésének megkezdésére.

A törs befejezése után megállapították, hogy a társulás hektáronkénti átlagos kukoricatermése körülbelül 1700 kiló. Ez bizony nem a legszebb eredmény, de mégis jóval nagyobb,

mint az egyenlő gazdaságok dolgozó parasztoké. A társulás tagjai közül Bocsan Moise, Minda Simion és Paidi Péter érték el a legszebb kukoricatermést.

A kukoricatörs befejezése után a vezetőtáncs hozzáállott az őszi vetéskampány előkészítésének megszervezéséhez. Az igazsálatokkal rendelkező tagoknak jelentős része a száraz időjárás ellenére is megkezdte a szántást. Rövidesen megérkeznek a kurtosi GTA traktorok, — jelenleg még a szentpáli kollektív gazdaságban szántanak —, akkor majd sokkal lendületesebben halad a munka. A társulás tagjai azonban nem várnak és nem támaszkodnak kímorodtan csak a traktorok segítségére, hanem addig is kihasználják a rendelkezésükre álló mezőgazdasági felszerelések és igazsálatok maximális teljesítőképességét, csakhogy idejében befejezhessék a vetést. Az utóbbi napokban megkezdtek a vetőmag tisztítását.

A fenti példából kitűnik, hogy az új tagokkal kiegészített vezetőtáncs jól szervezi meg a munkát és nagy körültekintéssel irányítja a tagság mindennapi tevékenységét. A vezetőtáncnak dicséretére válik az is, hogy nem hagyta figyelmen kívül az állóalapszervezetet. A szonnyai mezőgazdasági társulás életében ez az első eset, hogy gabonát tettek felre mezőgazdasági felszerelések vásárlására.

Meggyőződésünk, hogy a vezetőtáncs, a pártalapszervezet segítségével, a jövőben még sokkal többet tesz a társulás szervezeti-gazdasági erősítéséért s a hektáronkénti terméshozam növeléséért. A lehetőségek erre megvannak, csak éppen a jó irányítást és az egyszerű gazdálkodást kell továbbra is biztosítani.

B. M.

Tollhegyre kíváncsiak voltunk.

Kábel vagy Babel?

A telefon élesen és sürgetően cseng. Megismerni rajta, hogy „vidék van a vonalban”, olyankor szokott ilyen erősen csengetni a központ. Felvesszünk a kagylót.

— Halló, — mondja egy kedves nő hang — Orsova keresi. Beszéljen!

Beszélünk. A barátom van a vonal másik végén, megkér, értesítem a feleségét, hogy leküldje a gyorsvonatot és csak reggel érkezik.

A beszélgetés megszakad, a kagylóból erős zörejek csapnak ki, majd újra csend lesz.

— Beszéljen! — szól rám újra a központ.

A vonalból folytatják: „...most fog újra kiadani. De ha csak ötöt mint legutóbb is, hát inkább lestelem...”

— Halló, mit beszélsz? Hajmeresztő!

— Kár belé a sok étel, nem tartom tovább... Mi a véleményed? Ugyis 200 kiló...

— Felháborított! Hogy beszélsz a feleségedről?

— Bolond vagy? Nőtlen vagyok!... Nem tudod?

— Nem most mondtad, szóljak át Mancinak, hogy leküldje a vonatot...?

— Nem késtem le semmit, amlóta élek, azonkívül eszem ágában sincs elutazni...

— Ki beszél ott?

— Ne ordíts! A soborsini gazdaság levezetője. A kábelin húst ker és nyagat, vágjam le...

Leccsopom a kagylót. Még ki sem fujom a mérget, újra cseng. Felvesszünk.

— Halló! — szól a központ. — Befejtje? Miért szakítja meg? Beszéljen.

Nem jutok szóhoz, odaátrol folytatják:

— ...szeretném tudni, mennyi a sulya...

— Kétszáz — felelem mérgesen.

— Az ki van záral Nagyon kevés... Ki mondta?

— Tel Nincsen két perca... és ha meghaladik, levágod...

— Már levágták... Eppen azt akartam megmondni, honnan ered a sulykülönbség... Gyanus nekem az egész...

— Miért gyanus? Talán sok életet veszített...

— Ez megint valami új tudomány? Mióta veszt életet a napraforgó...?

Pakl O csapta le, vagy a központ kapcsolta szét? De nem, mert a központ azonnal jelenkezik:

— Kivel beszél? Vidék keresi...

— Vidékel beszélnek... beszélnek... de folyton megzavarnak...

Csend a készülékben. Azért sem hagyom annyiban. Dűtöttem a készülék villáját, dűhösön, amíg a központ erősen beleszó:

— Halló! Ne tessék a készüléket tönkretenni!

— Közpon! Interurban! Kivel kapcsolott össze az előbb? Kivel beszéltem?

— Hoznam tudjam? Maga beszél vele! Miért nem kérdezte meg?

— Kapcsoljon vissza, hogy megmondjam neki a véleményemet...

Rövid szünet. Szorított a kagylót a fülemhez, hallom, hogyan hívja egyik központ a másikat. Sűrűlik egymást. Végre:

— Helyreállítottam a vonalat. Beszéljen!

— Halló! — mondom dűhösön. — Ki van ott?

— A resciai Aprozar...

Leteszem a kagylót. Lassan, halál, hogy a központ ne vegye észre. De újra felcseng, hosszam:

— Miért nem beszél?

Mit mondjak neki? Soha sem voltam goroniba, az idegeimre is szükségem lehet még az életben. Aztán hirtelen eszme jut:

— Mondja, elvtársom, nem tudja, volt-e már telefonszolgálat Babel idejében?

— Nem! — hangzik a meglepett válasz. — Nem volt.

— Akkor nem értem...

— Mit nem ért?

— Hogy mi okozhatta ott azt a nagy zűrzavart...?

- 2

Vigadó Sándor

A FALIUSÁG

lati cikket olvastam, amelyben a dolgozók az újítási iródt, vagy a technikai vezetőséget bírálták az újításokkal szemben tanúsított közömbösségük miatt. Most meg már ott tartunk, hogy a technikai iródt egyenesen edesgítik, hívogatják a dolgozókat: Gyertek már, gyertek elő azokkal az újítási és észszerűsítési javaslattal. Segítünk nektek kivitelezni, alkalmazni. Csak el kell kezdeni!

A szépen gondozott falujságtábla közepén verset pillantok meg. Toma Márculescu, a gyár egyik dolgozója írta. „Ennek Nyugat-Németország Kommunista Pártjáról”.

A vers írója a dolgozók mélyszéges felháborodását fejezi ki a nyugatnémet kommunista párt felosztása felett. A vers két szakaszát fordításban lejegyzem:

„A gazdaság kiserlet, a fasiszta rém, Karlshrubenban vár megjelent. Felosztjátok a kommunista pártot? Börtönbe zárdátok a Végletlen!”

„Nem. Ez soha nem sikerülhet, Tiltakozás zug száz határon át, Harcban nő s gyűzni fog ellenségén A Nyugatnémet Kommunista Párt!”

Szép vers. Érdeklődésemre megtudom, hogy Toma Márculescu elvtárs mások is jelentkezett már jóslatokról írással, versekkel és a falujság szerkesztőségének egyik erőssége.

A cikkek után a szatirikus rajzokat veszem szemügyre. Az egyik kép a gyár falá mellé támasztott kerékpárokat sokaságát ábrázolja, amelyek nyári napsütésben, őszi esőben, téli hidegben hibába várnak ottlallozó fe-

délre. A rajz szövege arra emlékezteti a gyár vezetőséget, hogy a kerékpár-park felállításának kötelezettsége már évek óta szerepel a kollektív szerződésben, legjobban ideje volna végre megvalósítani. A másik rajz apró, bajuszos férfi ábrázol, aki mellett hosszú létrák hevernek szanaszét. A rajz alatti megjegyzés arra hívja fel a figyelmet, hogy a gyár tűzoltóparancsnoka hónapokkal ezelőtt megrendelte a tűzoltó létrákat, amelyek egy hónappal ezelőtt el is készültek, azonban mind a mai napig sem festette be őket s nem törődött elhelyezésükkel. A létrák a földön hevernek s az a veszély fenyeget, hogy ilyen gondoskodás mellett összetörnek, tönkremennek.

Amíg a falujságokat nézegetem, katonás megjelenésű, negyven év körüli férfi lép mellém, ő is nézegeti a falujságot. Nekem úgy tűnik, mint ha aggódva kísérné ceruzám útját, amikor egyet-mást jegyezgetek. Hallgat egy darabig, aztán megkérdezi:

— Mi lesz ebből, kérem?

— Talán újságírók — mondom.

— Hm, — csóválja meg a fejét.

— Abból az újságírókból éppen a legérdekesebb hiányzik majd. Tessék csak nézni, ott az udvar közepén, azt a ponyvával letakart gépet. Az, kérem, motorpumpa. Ott áll a szabadban, mert nincs hova tenni. Nem adnak egy kis helyiséget. Annak talán nem árt az eső, csak a létrának?

— De hiszen most épülnek a raklárak és a garázs, abban lesz hely a motorpumpának is — mondom.

— Ami lesz, az lesz s megint más az, ami van. Az a hat tűzoltó-létra is, amit a parancsnok rendelt, ott

lesz majd a házlatódn, de most még a földön hever. Hogy is ne heverne, mikor a tűzoltóparancsnok is csak egy ember. Kérdem én, hogy képes egy ember egymagában az emeletes épület tetejére vinni egy hatméteres létrát?

— Nyilván senki sem kívánt ilyesmit a tűzoltóparancsnoktól — válaszolom. — Azért parancsnok, hogy rendelkezzen, irányítson, szervezze meg az emberekkel a dolgot.

— Könnyű azt mondani. De az önkéntes tűzoltók sem szeretnek hatméteres létrával házlaton mászkálni. Ezt kellene megírni a falujságra.

— Hát írja meg! Maga is a gyár dolgozója s amit látom, ugyancsak együttérez a tűzoltóparancsnokkal. Segítsen neki.

— Ha csak én segítek neki, azzal még nem sokra megy.

— Miért? — nézek rá csodálkozva.

— Azért, kérem, mert én volnék a tűzoltóparancsnok. Bites Vasile. Azt hittem, hogy a rajz után fel tessék ismerni. Mert ami igaz, igaz, elég jól eltálatlak. De leginkább a bajuszomról — mondja és gyönyörködve szemléli képmását. — Csak a szöveg, az nem jól. No, de ha ők így — akkor majd én is úgy. Majd megmondom én is a magamét. Tessék csak elolvasni a falujság legközelebbi számát.

— Addigra már házlaton lesznek a létrák? — kérdezem.

Tiltakozatosan mosolyogva mondja: — En, kérem, nem az ígéretek, hanem a tettek embere vagyok. Akárhát megláthatja — mondja és kemény kezével megismogatja a falujság tényes üveglapját.

— Ami lesz, az lesz s megint más az, ami van. Az a hat tűzoltó-létra is, amit a parancsnok rendelt, ott

Hírek a világban

Külpolitikai vita a római szenátusban a szuezi kérdéssel kapcsolatban

ROMA. (Agerpres.) — Gaetano Martino olasz külügyminiszter október 2-án a kormány nevében külpolitikai jelentést terjesztett elő a szenátusban. A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a Szuézi-csatorna Társaság államotól való kiválasztása az olasz kormány akciója. „Egyiptom határozatának elutasítását követően” — s kijelentette, hogy „Olaszország politikájának talpköve a Nyugattal való szolidaritás.”

Martino ugyanakkor kijelentette, hogy „az olasz kormány már a válság kezdetétől fogva kizárta az erőszak alkalmazásának lehetőségét, minthogy — véleménye szerint — egy esetleges konfliktus nehezen lehetne a vonatkozó területre korlátozott... s e konfliktus következményeinek káros kihatása lenne a béke megőrzésére hivatott szervezetek tevékenységére.”

„A kormány akciói arra irányultak — mondotta — hogy alkalmas formulát találjanak a probléma rendezésére.”

Martino ezután utalt az USA, Anglia és Franciaország javaslatára a „csatornát használó országok szövetségének” megalakításával kapcsolatban. Mint mondotta, Olaszország képviselői a baráti és szövetséges országok képviselőivel folytatott számos megbeszélésük során „kétséget fejezték ki a szövetségre háruló legfőbb feladat tekintetében.”

Martino a továbbiakban hangsúlyozta, hogy Olaszországban érdeke, hogy a Szuézi-csatornát való átkelésért járó illetéket Egyiptomnak fizessék ki a kárling-rendszer alapján. Martino szerint Olaszország „csat-

lazoott a csatornát használó országok szövetségéhez egyetlen fenntartással — amelyet elhagytak, — nevezetesen azzal, hogy vegyék tekintetbe érveiket, határozataikat, véleményüket...” „de ez nem jelenti azt, hogy nem csatlakozunk a többség határozatahoz” — fűzte hozzá Martino.

Martino végül aggodalmának adott kifejezést „egyrészt a Közép-Keleten és az ázsiai földrészen élő népek, másrészt pedig a Nyugat” közötti kapcsolatok sorsa tekintetében és azt ajánlotta a gazdaságilag gyengébb országoknak, hogy cselekedeteikben tanulságnak óvatosságot.

Martino beszámolóját élénk vita követte.

A keresztény-demokrata párt parlamenti csoportjának nevében Santoro szenátor kijelentette, hogy helyes a kormány vonalát.

Negarville kommunista szenátor hangsúlyozta, hogy a közvélemény az olasz kormány egyes lépéseit a „szuezi válsággal” kapcsolatban úgy tekintette, hogy azok a nemzetközi helyzet és az ország előtt álló feladatok felelősségteljes megvívásából fakadtak. Martino nyilatkozatai azonban — mondotta Negarville — nem elégitelnek ki teljes mértékben: bizonyos fenntartások és elmentések, továbbá a túlzott óvatosság semmiképpen sem járul hozzá annak az álláspontnak a tisztázásához, amelyet az ország igényel.

A szocialista Lussu arra kérte a kormányt, hogy jelentse ki még világosabban és pontosabban, hogy sohasem fog csatlakozni az „erópolitika” és ezt az elhatározását

hozza az összes érdekelt országok tudomására.

Más parlamenti csoportok képviselői — a szélsőjobboldaliakat is beleértve — szintén állást foglaltak az Egyiptommal szembeni „erópolitika” ellen.

Ferretti szenátor például („Olasz társadalmi mozgalom”) provokálóan minősítette Franciaország és Anglia katonai intézkedéseit és kijelentette, hogy erővel álláspontra kell helyezkedni azokkal szemben, akik erőszakot próbálnak alkalmazni a szuezi kérdéssel kapcsolatban.

Martino a felszólalónak adott válaszában ismételtet biztosította őket arról, hogy Olaszország „reméli, hogy hozzájárulhat a béke megőrzését biztosító megoldás megtalálásához.”

ROMA. (Agerpres.) — A PAESE SERA című napilap közli Palmiro Togliattinak, az Olasz Kommunista Párt főtitkárnak nyilatkozatát, Gaetano Martino külügyminiszternek a szenátusban tett nyilatkozatával kapcsolatban.

„Martino beszámolójában értékelte azt a kijelentést, hogy Olaszország visszautasítja az erőszak alkalmazását. Megelégedésünkre szolgált a nyilvánvaló, noha kissé bátorítatlan fenntartások az angol és francia imperialisták álláspontja tekintetében. Ami a „gyengén fejlett” országok iránti érdeklődést és a népek iránti való gondoskodást illeti, véleményünk szerint elsősorban le kellene mondani arról, hogy — erőszakkal, vagy más eszközök segítségével — rátegyük a kezünket az illető országok és népek kincseire.”

Az amerikai választási kampány

WASHINGTON. (Agerpres.)

Az amerikai választási kampány jelenlegi szakaszában a republikánus és a demokrata párt jelöltjei a külpolitikai kérdésekre fektetik a főszókat és kölcsönösen heves támadások intéznek egymás ellen.

Stevenson, a demokrata párt jelöltje New Jersey államban nemrég mondott beszédében ismét felvetette a nukleáris fegyverekkel való kísérletezés kérdését és rámutatott azok elhárításának szükségességére. Stevenson kijelentette, hogy ez az intézkedés „fontos lépést jelentene a világéke megteremtése útján.”

Felszólította Eisenhower elnököt, hogy tegyen „kezdőmozgást” lépést és javasolja a kísérletezés eltiltását. Stevenson azonban óvakodott felvilágosítani az amerikai választókat arról, hogy a Szovjetunió már régóta javasolta a nukleáris fegyverrel való kísérletezés eltiltását.

Kefauver, a demokrata párt alelnöke Los-Alamosban (Új-Mexiko állam) mondott beszédében, Stevensonhoz hasonlóan a nukleáris fegyverrel való kísérletezés eltiltása mellett foglalt állást.

Eisenhower elnök kedden és szerdán nem mondott beszédet, de amint a France Presse hírvirnyok megállapítja, a newyorki baseball bajnokság döntő küzdelmei való meg-

jelenése „pusztán választási jellegű.” Az elnök október végén visszatér New Yorkba, ahol fontos politikai beszédet mond.

Számos megfigyelő rámutat arra, hogy Eisenhower elnök az eddiglegi nagyobb mértékben vesz részt a választási kampányban, tekintve, hogy Nixon választási beszédét igen hüvösen fogadják. A megfigyelők hangsúlyozzák, Nixon ott hibázik, hogy a külpolitikai kérdésekben az amerikai választók előtt diszkreditált „erópolitika” álláspontjára helyezkedik. Így például Connecticut államban kedden mondott beszédében, beavatkozva a népi demokratikus országok belügyeibe, azt a kijelentést tette, hogy „fel akarja szabaddítani ezeket az országokat a kommunizmus alól”. New Jerseyben Nixon élesen szembehelyezkedett Stevenson azzal a javaslatával, hogy el kell tiltani a termékeny kiserletezéseket.

Valamennyi megfigyelő úgy találja, hogy a jelenlegi választási kampány élénkebb, mint az 1952. évi volt és hogy a demokrata párt jelöltjeinek esélyei növekedtek. A különböző intézményekben és a lapok által vezetett közvélemény-kutatás eredményeként azonban általában a republikánus jelöltek győzelmét jósolják.

A nyugat-német szakszervezeti kongresszus több társadalmi-gazdasági jellegű határozatot hagyott jóvá

BONN. (Agerpres.) — Hamburgi jelentések szerint a nyugat-német szakszervezeti kongresszus október 3-án délelőtti ülésén L. Preller, a német szociáldemokrata párt bundestagi képviselője, jelentést terjesztett elő „A társadalmi reform a jelenkori társadalomban” címen.

A jelentésből kitűnik, hogy a Német SzK-ban jelenleg 12 millió személy él nyugdíjból, vagy társadalmi segélyből. A Német SzK-ban évente mintegy 250.000 ember idő előtt részleges, vagy teljes munkaképességét veszíti. „A Német Szövetségi Köztársaság minden tizedik lakosa még nélkülözések közepette él” — jelentette ki Preller.

Preller a továbbiakban kiemelte, hogy a nyugat-német szakszervezetek küzdenek a munkaképességüket nyugdíjra emeléséért, a biztosítási rendszer kiterjesztéséért és az iparvállalatok dolgozók egészségügyének megjavításáért.

A szociális reformok végrehajtásával kapcsolatos kiadásokra utalva, Preller kijelentette, hogy ezekre a célokra évente 11–12 milliárd márkára van szükség. Mint a DPA hírvirnyok megjegyzik, az előző ezzel kapcsolatban sajnálatos állá-

pitotta meg, hogy a Német SzK-ban ugyanakkor évente 11–12 milliárd márkát költenek fegyverkezésre.

A kongresszus október 3-án több, társadalmi-gazdasági kérdésekre vonatkozó határozati javaslatot és javaslatot hagyott jóvá.

Elfogadták a többi között egy jelentős gazdasági és társadalmi jellegű követeléseket tartalmazó határozati javaslatot is. A határozati javaslat rámutat arra, hogy a nyugat-német szakszervezeteknek állást kell foglalniuk a dolgozók „életszínvonalának emelése” és „a munkaerők teljes foglalkoztatása” mellett. A kongresszus állást foglalt „a lakosság széles rétegeinek érdekeit szem előtt tartó tervszerű gazdasági politika” alkalmazása mellett és rámutatott „az ipar kulcsai” és a vállalatok demokratikus ellenőrzésének „szükségességére”. A kongresszus részvevői erősen tiltakoztak az ellen, hogy az állami, vagy köztulajdonban levő vállalatokat visszaadja magánszemélyeknek. Ezenkívül jóváhagyták még más határozati javaslatokat, amelyek a kormány pénzügyi politikájának megújítását, a lakáspolitikának kibővítését és más hasonló követeléseket tartalmaznak.

Bevan és Wilson laborista vezetők követelik a ciprusi terror-intézkedések megszüntetését

LONDON. (Agerpres.)

A laborista párt Blackpool-i kongresszusának munkálatain résztvevő Bevan és Wilson laborista vezetők levelet intéztek Lennox Boyd gyarmatiügyi miniszterhez, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy a ciprusi hatóságok halálra ítélték N. Xenofontes ciprusi hazafit.

Leveleikben a laborista vezetők követelik a halálos ítélet megváltoztatását a ciprusi helyzet megújítás érdekében. Rámutatnak arra, hogy a brit hatóságok megtöröl intézkedései még jobban megnehezítik a ciprusi kérdés megoldását.

A chilei parlament elrendelte a munkásellenes intézkedések kivizsgálását

NEWYORK. (Agerpres.)

Mint az El Siglo című chilei lap közli, a chilei képviselőház elrendelte a Pedro-de-Valdivia-i események kivizsgálását. Mint ismeretes, ebben a salétromgyártó ipari központban a munkások tüntetést rendeztek és fizetések felülmúlását követelték. A tüntetés során három munkást megölték, számosat pedig megsebesítettek.

Ionacio Pal, a Nemzeti Fellelő Párt képviselője, a parlamenti tárgyalások során kijelentette, hogy a kormány felelős a Pedro-de-Valdivia-i eseményekért és felszólította a népet, egyesítse erejét demokratikus szabadságjogainak megvédéséért.

A Népi Szocialista Párt, a Néppárt és a Mezőgazdasági Munkáspárt képviselői, valamint a „Megújulás akciója” párt képviselői hevesen bírálták a kormány demokrátaellenes intézkedéseit és a bűnösök megbüntetését követelték. Hasonlóképpen követelték az ugynevezett „demokrácia megvédésére alakult törvények” hatályon kívül helyezését. Ezen törvények alapján tiltották be annakidején a kommunista párt és más demokratikus pártok működését.

Eredményes határ-tárgyalások voltak a Vietnami DK és Laosz között

HANOI. (Agerpres.)

A Vietnami Tájékoztató Iroda közli, hogy a Vietnami Demokratikus Köztársaság és a Laosz Királyság képviselői között szeptember végén Hong-Hoában lefolyt tárgyalások eredményeképpen megegyezés jött létre a két ország államhatárainak kijelöléséről.

A két küldöttség közös nyilatkozata kiemeli, hogy az őszinte barátság és a kölcsönös megértés szellemében lefolyt tárgyalások során, a megvitátott kérdések nagy részében megegyezés jött létre. Mindkét ország kijelentette, hogy igyekeznék fog tovább fejleszteni a két állam jószomszédi viszonyát.

A Svájci Munkapárt nyilatkozata

GENE. (Agerpres.)

A Vorwärts című lap a svájci Munkapárt nyilatkozatát közli „az atomenergia terén való együttműködés” kérdésében létrejött svájci-amerikai egyezményvel kapcsolatban. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy ez az egyezmény „összeegyeztethetetlen Svájc hagyományos semlegességi politikájával és lábbal tiporja az ország szuverenitását.”

Az egyezmény szerint ugyanis az Egyesült Államoknak joga van beavatkozni Svájc belügyeibe. Ezzel kapcsolatban a Svájci Munkapárt felszólítja a parlamentet, hogy ne ratifikálja a svájci-amerikai egyezményt. A nyilatkozat a továbbiakban hangsúlyozza, hogy Svájcnak tárgyalásokat kell folytatnia mind azokkal az országokkal, amelyek hasadó anyagokkal, tudományos adatokkal és szükséges műszaki eszközökkel rendelkeznek az atomenergia terén. Ezekkel az országokkal olyan egyezményt kell kötni, amely kizárja Svájc belügyeibe való beavatkozást.

Raab kancellár tárgyal a sztrájkoló pékek küldöttségével

BECS. (Agerpres.)

Ausztriában már negyedik napja sztrájkolnak a pékek. Mint ismeretes, a sztrájkban 15.000 munkás vesz részt. A dolgozók azt követelik, hogy emeljék a béreket, de a kenyér ára maradjon változatlan.

Julius Raab kancellár fogadta a pékek tulajdonosok és a pékmunkások küldöttségét s a sztrájk megszüntetéséről tárgyalt velük.

D. T. Sepilov megbeszélései New-Yorkban

NEWYORK. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

D. T. Sepilov, a Szovjetunió külügyminisztere október 4-én megbeszélést folytatott Kocsa Popovicsal, a Jugoszláv SzNK külügyminiszterével.

NEWYORK. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

D. T. Sepilov szovjet külügyminiszter október 4-én találkozott Seywyn Lloyd angol külügyminiszterrel, akivel hosszabb tárgyalást folytatott.

A Moszkvai Nagy Színház művészeinek óriási sikere Londonban

LONDON. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Hatalmas sikerrel mutatkozott be október 3-án Londonban, Sz. Prokofjev Rómeo és Julia című balettjében, a Moszkvai Nagy Színház művészcsoportja.

Eden miniszterelnök feleségével felment a színpadra és gratulált a főszerepet alakító Galina Ulanovának. Eden elbeszélgetett a többi művészekkel is.

A Covent Garden színház igazgatósága október 3-án este fogadást adott a szovjet művészek tiszteletére, amelyen több mint 500-an vettek részt. Jelen voltak a kormány tagjai, ismert államférfiak, a diplomáciai testület tagjai művészek, a sajtó és a rádió képviselői.

LONDON. (Agerpres.)

Az egész angol sajtó a legnagyobb elismeréssel hangján ír a Moszkvai Nagy Színház balettegyüttesének első

angliai bemutatásáról, Prokofjev, Rómeo és Julia című balettje nagy sikert aratott előadásáról.

Galina Ulanova, az ismert szovjet balettnagy művésze a brit színházi kritikusok lelkesedését váltotta ki.

A Times minden idők legnagyobb balettnagy hasonlított össze Ulanovát. A Daily Mail közli Margot Fonteynnek, a legnagyobb angol balettnagy Ulanova játékaról mondott véleményét: „Valóságos varázslat. Most látjuk, mi hiányzik nekünk évek óta.”

„Ulanova táncművészete olyan csodálatos, hogy nem találunk szavakat annak méltatására. Első angliai bemutatkozása alkalmával Ulanova asszony bebizonyította, hogy a szó legutolsóbb értelmében vett táncos” — írja a Daily Telegraph, majd hozzáfűzi, hogy Ulanova korunk egyik legnagyobb balettnagyja. A szovjet balettegyüttes többi tagja is nagy sikert aratott.

UJ MENETREND

Érvényes 1956 szeptember 30-tól

Olvasóink részéről megnyilvánuló írt óhajnak teszünk eleget akkor, amikor az új, helyes menetrendet újból közöljük.

Aradra érkezik:	Aradról indul:
emesvárról személy	1,25 Temesvárra személy 0,01
emesvárról személy	6,05 Kürtőse személy 0,03
ermő-Ottlakáról személy	6,07 Sajtyénra személy 0,10
adnáról motor	6,10 Nagyváradra személy 1,37
yerőről személy	6,19 Piskire személy 2,19
ürtősről személy	6,21 Brádra személy 3,33
ajtényről személy	6,24 Radnára motor 4,00
agyváradról gyors	6,53 Csermőre motor 5,20
rádról személy	7,16 Temesvárra személy 5,21
ürtősről személy	7,28 Kürtőse személy 5,50
écskáról motor	7,40 Pécskára motor 5,58
iskiről személy	7,50 Nagyváradra személy 6,13
emesvárról gyors	8,00 Temesvárra gyors 7,00
ürtősről express	8,18 Sajtyénra személy 7,14
ürtősről személy	9,02 Nyerőre motor 7,25
emesvárról személy	9,59 Kürtőse személy 7,34
ovrinról motor	11,41 Brádra személy 7,43
rádról személy	11,58 Nagyváradra gyors 8,10
ukarestből express	12,18 Bukarestbe express 8,30
agyváradról személy	12,44 Temesvárra személy 8,37
iskiről személy	12,49 Bukarestbe személy 8,44
yerőről motor	13,25 Csanádra motor 10,14
ajtényről személy	14,07 Kürtőse express 12,26
rádról személy	14,27 Temesvárra személy 12,59
emesvárról személy	14,30 Piskire személy 13,18
ürtősről személy	16,02 Brádra személy 13,35
écskáról motor	16,17 Nyerőre motor 13,37
anadról motor	16,48 Pécskára személy 13,40
ürtősről express	17,13 Sajtyénra motor 14,35
emesvárról személy	17,46 Nagyváradra személy 14,38
agyszebenből személy	17,49 Kürtőse személy 14,45
rádról személy	17,56 Temesvárra személy 16,23
ürtősről személy	18,15 Csermő-Ottlakára szem 16,28
ajtényről motor	18,27 Radnára motor 16,31
adnáról motor	19,08 Sajtyénra személy 16,39
erőről motor	19,29 Kürtőse személy 16,43
gyváradról személy	19,59 Nyerőre személy 16,59
ukarestből személy	20,54 Bukarestbe express 17,25
ukarestből express	21,13 Ottlakára motor 19,14
gyváradról gyors	21,26 Sajtyénra motor 20,03
ürtősről személy	21,46 Temesvárra személy 20,09
ajtényről személy	21,50 Kürtőse személy 20,10
emesvárról személy	22,00 Brádra személy 20,17
rádról személy	22,21 Nagyszebenbe személy 20,31
emesvárról gyors	22,35 Kürtőse express 21,21
tlakáról motor	23,03 Temesvárra gyors 21,36
gyváradról személy	23,52 Nagyváradra gyors 22,43
ajtényről motor	23,55 Nyerőre motor 23,28
	Gurahonra motor 23,31

Az Indonézai Kommunista Párt köszönti a szovjet-indonéz közös nyilatkozatot

DZSAKARTA. (Agerpres.)

Az Indonézai Kommunista Párt Politikai Irodája köszönti a szovjet-indonéz közös nyilatkozatot és hangsúlyozza, hogy az mindenben megfelel az indonéz nép törekvéseinek. A nyilatkozat, amelyet nagy örömmel fogadtak a nép, Indonézia aktív és független politikáját tükrözi. A Politikai Iroda rámutat arra, hogy a szovjet-indonéz közös nyilatkozat megnyitja az utat Indonézia előtt ahhoz, hogy leküzdjön a nemzetgazdaság építése során felmerült nehézségeket. A régi út, a kizárólag nyugat

felé való orientálódás útja, kudarccal volt és Indonézia gazdasági helyzetének leromlásához vezetett.

A szovjet-indonéz közös nyilatkozat — hangsztatja a Politikai Iroda — Indonézia külpolitikájának nagy győzelme és nemzetközi jelentőségű történelmi esemény. Most minden lehetőség meg van arra, hogy Indonézia együttműködjön a gyarmati rendszer ellen küzdő nemzetközi erőkkel, amelyek készek Indonéziának a jogerővel és a szuverenitással tiszteltbentartása elvein alapuló segítséget nyújtani.

Halina Czerny-Stefanska lengyel zongoraművész Aradon

Zenei életünk októberi műsorának egyik kiemelkedő eseménye a kiváló lengyel zongoraművész, Halina Czerny-Stefanska aradi vendégszerelése.

Az 1949-es varsói Chopin-ver senyen első díjat nyert Allami díjas művésznek élénk érdeklődéssel várt aradi zongorastájon műsorát a zongorairodalom legjobbjainak műveiből állította össze:

Mysliveček: F-dur szonáta, Scarlatti: D-dur, C-dur és A-dur szonáta, Bach—Busoni Chaconne, Mozart C-dur szonáta, Chopin A-dur polonéz, Fisz-dur nocturn és g-moll ballada, valamint az Esz-dur keringő, Scriabine nocturn és Liszt XII. rapszódiaja.

A zongorast színhelye a Kultúrpalota nagy hangversenytérme, időpontja október 9-e, kedd este 8 óra. Jegyek elvétele az AGES-nél.